OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 45 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya . . . . f 7.50
„ „ „ „ Java . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 6 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel

DE AMFIOENPACHT.

Het volgende vertoog nemen wij over uit een geacht Nederlandsch dagblad, omdat het daarin voorkomende geheel en al overeenstemt met onze reeds meermalen geopenbaarde zienswijze over het zoo hoogst gewigtig onderwerp, dat onlangs weder in de vergadering der Nederlandsche volksvertegenwoordiging is ter sprake gebragt.

Er is wel eens beweerd, en zeker minder ten onregte dan men wel denkt, dat er in onze koloniën drie soorten van slavernij bestaan; de eerste, de eigenlijke slavernij, welke zoo te regt de verontwaardiging der openbare meening gaande maakt en wier bestaan in West-Indië nog immer eene schandvlek is voor Nederland; de tweede, de overdrijving van het cultuurstelsel, welke den Javaan noodzaakt onbeloonden arbeid te verrigten ten behoeve der Nederlandsche schatkist; de derde, het amfioenschuiven, dat de stoffelijke en zedelijke krachten van den mensch ondermijnt, die zich aan deze geest- en ligchaamdoodende gewoonte verslaaft.

Hoe weldadig voor Nederland ook de rijke baten zijn, die de koloniën tegenwoordig afwerpen, het is toch eene treurige waarheid dat, wanneer men het koloniaal batig slot analyseert, men daarin droevige, ja, zorgbarende bestanddeelen aantreft. Een zoodanig bestanddeel noemen wij de negen millioenen, die de verpachting van den opium jaarlijks opbrengt. De regering kan zich niet te ernstig met deze aangelegenheid bezig houden, omdat, zoo er geen paal en perk gesteld wordt aan het heilloos gebruik van amfioen, dit gif, dat nu reeds zoo veel kwaad veroorzaakt, zal voortgaan als een kanker aan de welvaart der Indische maatschappij te knagen.

Wij ontveinzen ons geenzins dat de bereiking van dit doel geene gemakkelijke zaak is, maar integendeel aan groote moeijelijkheden onderhevig is. Maar in hetgeen een heilige pligt mag genoemd worden, moet men zich door geene moeijelijkheden laten afschrikken.

Het oorspronkelijk denkbeeld, waarom zich onze regering de pacht van de amfioen als monopolie heeft voorbehouden, is volgens sommigen daarin gelegen, dat men hoopte hierdoor het verbruik tegen te gaan. Het denkbeeld was zeker loffelijk, maar is het bereikt? Helaas! neen. Het doel der vermindering van het gebruik is zelfs wel eens geheel voorbijgezien; die pacht heeft vroeger wel eens bepaaldelijk moeten strekken om de schatkist te stijven. Vrees voor minder opbrengst heeft wel eens doen bedacht zijn op verlaging van den prijs om door toeneming van het gebruik dat geldelijk verlies weer te dekken, en deze stelling werd ent zeker met afschuw veroordeeld te worden.

Het gebruik van opium op Java is weleens vergeleken met het gebruik van sterken drank is Nederland. Wij erkennen dat er eenige grond is voor die vergelijking, maar gelooven toch dat zij niet te ver mag gedreven worden. Het amfioenschuiven op Java is nog geen zoodanig volksgebruik, dat beperking daarvan door wettelijke maatregelen groote beduchtheid voor ontevredenheid of verzet zou moeten verwekken. Algemeen is gelukkig nog de overtuiging dat de liefde voor de opium eene rampzalige ondeugd is, en wij meenen dat het aantasten eener ondeugd, welke nog geen burgerregt bij een volk verkregen heeft, geen gevaarlijken schok kan te weeg brengen. Wil de regering een einde maken aan de noodlottige werking van het amfioenschuiven — en dien wil moet zij hebben, omdat hij haar door het staatsbelang wordt voorgeschreven — dan moet zij de middelen opsporen, die de kwaal kunnen wegnemen. Zij moet tot beperking van het gebruik besluiten; dit behoeft niet plotseling te geschieden; men kan het aantal kitten trapsgewijze en langzamerhand verminderen. Men vreest wel dat geheime rondventers dan het kwaad zullen bestendigen, maar wij houden ons verzekerd dat een goed toezigt dien verborgen handel, dien reeds de maatschappelijke toestand der Javanen schier ondenkbaar maakt, wel zal weten te keeren of te fnuiken. Wordt de heimelijke verkoop tegengegaan, de frauduleuze invoer zal van zelf eindigen.

Overigens staat het bij ons vast, dat geene overweging aan het koloniaal batig slot ontleend, onze regering mag terughouden van eenig middel, dat het verbruik van opium kan doen verminderen. Hoe groot ook, de geheele opbrengst der opiumpacht mag niet eens in aanmerking komen, als het offer daarvan de mogelijkheid aanbiedt om de aan onze hoede toevertrouwde Indische volkeren te onttrekken aan een kwaad, dat hunne beste krachten ondermijnt, want hier vooral ondervindt men de treurige gevolgen der *Auri sacra fames*.

De weg der afschaffing is der regering zelfs in zekeren zin voorgeschreven. Het regeringsreglement van 1836 hield nog de bepaling in: „De uitsluitende handel in opium wordt, *als een der bronnen van het openbaar inkomen*, gehandhaafd" Deze bepaling bewijst wel, hoe ver men van het oogmerk om het gebruik van opium tegen te gaan, zoo dat oogmerk al werkelijk bestaan heeft, was afgeweken. Uit het tegenwoordig regeringsreglement werd die bepaling door de regering weggelaten op grond „dat zij ongaarne zien zou, dat door het overnemen van art. 71 van het regeringsreglement van 1836 het daarbij bedoelde monopolie wierde verklaard tot een blijvend bestanddeel van het belastingstelsel van Nederlandsch Indië." De weg, die er gevolgd moet worden, is derhalve aangewezen; waarom toeft de regering om hem te betreden? Zoo het winzucht is, herinneren we dat winsten, ten koste van zoo hoog gewigtige belangen verkregen, niet gedijen. Men bewere ook niet dat het onmogelijk is het monopolie met zijn tiban en siram af te schaffen omdat de smokkelhandel de bevolking nog meer nadeel zou toebrengen, want het voorbeeld der Preanger-Regentschappen is daar om aan te toonen wat ook in dit opzigt een vaste wil vermag.

Met genoegen vernamen wij uit de rede van den minister, dat er voorschriften in overweging zijn, om het aantal kitten zooveel mogelijk te verminderen en de aanleiding tot het gebruik van opium te doen afnemen. In het belang der Indische volkeren, wier veredeling, ontwikkeling en beschaving door de Voorzienigheid aan de Westersche stammen ten taak is opgedragen, en in ons eigen belang, omdat er geene

FANTAZYEN OVER EEN BEKEND THEMA.

Süszes Leben; schöne freundliche Gewohnheit des Daseins und Wirkens
Von Dir soll ich scheiden?

VON GOETHE.

Er bestaat in onze taal een woord, dat, als onzijdig zelfstandig naamwoord, of als werkwoord gebruikt, eene hoogst gewigtige beteekenis heeft. Een woord, waar veel over is gephilosopheerd, zonder dat de resultaten tot een geheel voldoend einde hebben geleid. Een woord, waar natuurkundigen veel over hebben gedacht, gesproken en geschreven; een woord door geleerden en ongeleerden, aanzienlijken en geringen ontelbare malen gebruikt, zonder duidelijk te weten, wat eigenlijk de zaak is, die het te kennen geeft. Een woord, waarbij wel de meeste bijvoegelijke naamwoorden kunnen gevoegd worden, om er de hoedanigheid van te bepalen, en dat, met de meest verschillende werkwoorden zamengesteld, telkens in een' zeer verschillenden zin kan worden opgevat. Voegt men het als zelfstandig naam- en als werkwoord bij elkander, dan geloof ik, dat men het best tot de diepere beteekenis van het woord kan doordringen; — en dat woord — menige lezer heeft het misschien al genoemd — is: LEVEN.

Zullen wij trachten eene vraag te beantwoorden, waaromtrent wijsgeeren, natuur en zielkundigen ons nog in het onzekere laten: — wat eigenlijk leven is? We vreezen dat wij ten antwoord zouden krijgen: dat het schier niet mogelijk is, daar in het tegenwoordige leven zich een juist denkbeeld van te vormen. Eene andere vraag, die ons op het practisch gebied leidt, en daarom gemakkelijker te beantwoorden is, is deze, wat er in het leven eigenlijk wordt geleefd?

Om die vraag te beantwoorden zullen we in het werkzaam en bedrijvig of niet bedrijvig leven moeten treden. We zullen schetsen moeten leveren, en om op de vraag, hoe het leven door sommigen beschouwd, hoe het door anderen besteed wordt, het antwoord te geven, zullen we enkele beelden voor onzen geest moeten laten voorbijtrekken en ze van zoo nabij mogelijk beschouwen.

„Maar vreest gij niet, dat deze aanschouwing een al te sombere schaduw zal werpen over de poëzij des levens?" Dus roept gij mij toe misschien, lezer, als had ge een minder aangenaam voorgevoel van de dingen, die daar komen zullen.

Als het om waarheid te doen is, moet de vrees ons niet kleinmoedig maken, en met Schiller roep ik uit:

Entblöszt musz ich die Wahrheit sehn,
Soll gleich mit meinen Wahn mein ganzer Himmel schwinden.
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
Wer schon der Wahrheit milde Herrschaft scheut,
Wie trächt er die Nohtwendigkeit? —

Tot uwe geruststelling, waarde lezer, moet ik u zeggen, dat, al ware het ook, dat gij mij met de woorden van dienzelfden dichter toevoegdet:

Erschreckt von deinem ernstern Worte
Entflieht der Liebesgötter Schaar,
Der Musen Spiel verstummt, es ruhn der Horen Tänze,
Still trauernd nehmen ihre Kränze
Die Schwestergöttinnen vom schön gelockten Haar,
Apol zerbricht die goldne Leyer,
Und Hermes seinen Wunderstab,
Des Traumes rosenfarbner Schleyer
Fällt von des Lebens bleichen Antlitz ab,
Die welt scheint, wie sie ist, ein Grab.

ik het leven echter geenszins met zulk een donker oog beschouw, dat ik mij niet gaarne zou vereenigen met de uitspraak van Goethe, aan het hoofd van dit opstel geplaatst: „Süszes Leben; schöne freundliche Gewohnheit des Daseins und Wirkens!"

LEVENSBESCHOUWING.

PRODUCTIVITEIT.

— „Kom, vriend, drink eens uit. 't Kan er van daag op staan," dus sprak de heer V*** zijn vriend G***, die hem een avondbezoek bragt, toe. En nadat hij hem vertrouwelijk had medegedeeld, welke goede zaken hij gemaakt had, eindigde hij met te zeggen: „zoo wordt het leven nog eens regt productief."

— „Van harte, vriend, deel ik in uwen voorspoed antwoordde G***. „Maar," liet hij er op volgen, „ik wenschte, dat ge aan mij een raad verschuldigd wildet zijn, om u, namelijk, door dat tooverwoord onzer dagen niet geheel te laten begoochelen."

— „Wat meent ge? Veroordeelt gij het misschien, dat ik mijn leven productief wensch?"

— „'t Hangt er van af, V***, in welken zin gij dat woord op het leven toepast."

welvaart kan heerschen in eene maatschappij, die hare beste krachten aan een verweestend gif prijs geeft, dringen wij aan op eene spoedige beslissing en op de behartiging van al wat in onze Oost-Indische koloniën het gebruik van opium kan tegengaan.

(*Redactie.*)

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Junij	op den	19den.	
„ „ „	Julij	„ „	2den	en 20den.
„ „ „	Augustus	„ „	8den	„ 18den.
„ „ „	September	„ „	2den	„ 18den.
„ „ „	October	„ „	8den	„ 19den.
„ „ „	November	„ „	2den	„ 18den.
„ „ „	December	„ „	8den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

(*Voor de policie*) De brug, gelegen voor het établissement van de Heeren CURTIS & DOKMAER, *Oostzijde der Kaliemaas*, vernieuwd moetende worden zoo wordt der gemeente bekend gemaakt dat van af *maandag den 6 dezer* de passage aldaar gestremd zal zijn tot eenen nader bekend te maken dag.

De assistent Resident voor de policie.
E. DIBBETS.

(696)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 7den Junij 1859.

Bij den Arabier Said Baharoon in de Kampong Baroe.

Op Woensdag den 8den Junij 1859.

Bij den heer D. D. van Boeckholtz in de Chinesche kamp.

Op Donderdag den 9den Junij 1859.

Bij den Griffier van den Landraad Hegeman te Krambangan.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

K. A. WERTHEIM
met
L. W. BINKHUIJSEN.

SOERABAYA, 4 *Junij* 1859.

Eenige kennisgave. (698)

Getrouwd:

D. P. ROSS
met
O. J. H. RAKET.

KEDIRIE 4 Junij 1859.

Eenige Kennisgave. (701)

STERFGEVAL.

Heden overleed onze zwager en neef, de Heer D. H. KOLFF in den jeugdigen ouderdom van 25 jaren.

SOERABAYA, C. VON OVEN.
26 *Mei* 1859. (708) W. H. VON OVEN.

VENDUTIE.

Op Woensdag den 8sten Junij a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van HET GESMOLTEN TIN, opgevischt uit het wrak van het Nederl. schip **DELFT**, gevoerd geweest door kapt. GEELKERKEN.

Verders ter sluiting van Rekening, *zonder reserve*, een EEN FACTUUR ZEER WELRIEKENDE OLIEN, waaronder het grootste gedeelte ROZEN-OLIE. (688)

Op de vendutie van *den 8sten Junij a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

3 KISTEN SATHEEN, 1 KIST LAKEN, 1 KIST KAIN PANDJANG, 1 KIST SARONGS, min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per stoomschip **MACASSER**, Kapt. KULLER. en- 3 KISTEN FLANEL, ook min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Nederlandsche schip **JOHANNA CATHARINA**, Kapt. J. L. BESSELING. (690)

Op de vendutie van den 8sten Junij a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen nog worden verkocht:

5 kisten, inhoudende. WHIST en PIQUET-KAARTEN. 36 riemen PROPATRIA-PAPIER, LANDKAARTEN, PSALM en GEZANGBOEKJES, met en zonder Nieuw Testament; BOEKWERKEN, enz: min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Nederlandsche schip **FOP SMIT**, kapt. HOEFMAN. (702)

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 8sten Junij a. s.*

Bij D. D. VAN BOECKHOLTZ,

zal nog voor rekeming van belanghebbenden worden verkocht:

H. v. L. C. n°. 1048/61 S. C. } **20 Balen Ruwe Drills**,
en H. v. L. C. „ 913/29 G. S. } **17 Id. Id.**

min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Nederl. schip **DRIE VRIENDEN**, kapt. D. E. NOLTING. (705)

Op de vendutie van den 8sten Junij a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal nog worden verkocht: 5 vaten SCHEEPSBESCHUIT, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, Engelsche ZADELS, 30 kisten SAKKIJ, GERAFFINEERDE SUIKER in kleine krandjangs, EAU DE COLOGNE, bruine SLENDANGS, bruine HOOFDDOEKEN, CAMBRICS, MEUBELEN enz. (703)

Op de vendutie van den 8sten Junij

BIJ DEN HEER

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen mede worden verkocht voor rekening van belanghebbenden.

E. T. K.
P. Z. No. 320—323 en 324,

3 kisten 150 stukken 6/4 ruwe CALICOTS, beschadigd; gelost en aangevoerd met het Nederlandsche bark-schip **FOP SMIT**, kapitein HOEFMAN. (704)

Op de vendutie van *den 8sten Junij a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog worden verkocht:

EEN SIDNEY RIJPAARD (schimmel) hoog 4 voet 9 duim, oud 6 jaren en
EEN PREANGER - PAARD, (schimmel) hoog 4 voet 7 duim, oud 5 jaren en
EEN SIDNEY RIJPAARD (vos) hoog 4 voet 7 duim. (689)

Op de vendutie van *den 8sten Junij a. s.*

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ,

zal nog worden verkocht: Een mooije TENT-TOER-WAGEN (Vis à Vis) met olie-bussen en Engelsche vêeren, EEN YZEREN STEENDRUK-MACHINE met toebehooren. — en 165 ZAKKEN BRUINE SUIKER. (706)

VENDUTIE VAN ONROERENDE GOEDEREN.

Op *Vrijdag den 10den dezer* des voormiddags ten negen ure zullen, ter plaatse waar dezelve zijn gelegen, publiek worden verkocht, de navolgende goederen:

1°. EEN ERF met daarop staand groot STEENEN, met PANNEN GEDEKT WOONHUIS, PAKHUIS, twee PEDAKKEN en WAGENHUIS, gelegen in de kampong *Bibis* alhier, blok No. 3, Wijk T. bij de verponding geregistreerd No. 1204.

2°. EEN ERF met het daarop staande STEENEN met PANNEN GEDEKTE PEDAK, gelegen als voren, bij de verponding geregistreerd onder No. 1519. en

3°. EEN ERF met de daarop staande drie STEENEN, met PANNEN GEDEKTE PEDAKKEN, gelegen als voren, bij de verponding geregistreerd onder No. 1520.

Zullende deze perceelen eerst ieder afzonderlijk en daarna in ééne koop worden geveild. (691)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Zaturdag den 11den Junij a. s.

Ten huize van den kapitein der infanterie P. L. STENNEKES, aan *den Grisseeschen weg*.

DOOR

MARTENS & CO.

Van eenen netten inboedel, bestaande uit: fijn gepoelitoerde Meubelen, als Kasten, Tafels, Stoelen, bekleedde Banken, Consoles, IJzeren Ledikanten, Spiegels en Schilderijen, Hang en Staande Lampen, enz., enz. (710)

— „In geen anderen, dan waarin onze respectieve kamers met de Ministers aan het hoofd het gebruiken, van de middelen om de kosten van den Staat te dekken"

— „Dáár laat ik het gelden voor wat het kan: maar van het leven heb ik hoogere gedachten"

— „Uwe gedachten, beste vriend, zijn productief genoeg, maar van gedachten alleen leeft de mensch niet."

— „Toegestemd, als ge onder leven niets anders verstaat dan eten, drinken, slapen, genieten enz."

— „Over woorden wil ik met u niet twisten; maar neem deze noodzakelijke bestanddeelen tot het leven weg, wat schiet er dan over? Moet er gegeten, gedronken, geslapen worden, om het leven te onderhouden, hoe productiever dan het leven is, hoe ruimer de middelen kunnen zijn, om in die behoefte te voorzien, — met andere woorden, hoe beter men leven kan."

— „Gij verstaat mij niet, of wilt mij niet verstaan. Heeft het leven dan geen hoogere strekking, dan om in zijne ligchamelijke behoeften te voorzien? Leeft men dan alleen om te eten?"

— „Wel neen, mijn beste vriend; zoo'n grove materialist ben ik niet, om dit toe te stemmen. Maar — drink eens uit! — zonder eten en drinken zouden we aan die hoogere strekking niet eens kunnen denken, veel minder er iets voor kunnen doen."

— „Zoo'n grove materialist zijt ge niet, zegt ge, en toch uw stelregel is....."

— „Mijn stelregel is: ieder zoekt zijn voordeel; ik het mijne — langs een eerlijken weg, dat spreekt van zelf."

— „'t Is de stelregel van alle egoïsten. ...."

— „Nu maakt ge 't wat al te erg. Egoïst noem ik, die slechts voor zichzelven zorgt. Wensch ik mijn leven productief, dan verlang ik dat voor mijzelven niet alleen, maar vooral ook voor de mijnen, die ik daardoor gelukkig hoop te maken. Hoe voordeeliger het mij daarenboven gaat, hoe meer voordeelen anderen daarvan trekken, — hoe productiever ik weder voor anderen word."

— Met dat alles maakt gij dat een en ander slechts betrekkelijk op het stoffelijk leven, en wat ge voor uzelven en anderen bedoelt, heeft niets dan aardsch belang op het oog. Er is een leven der ziel, dat voor uzelven en anderen eene hoogere bevrediging eischt."

— „Met uw verlof, vriend, dat verlies ik niet uit het oog Voor mijzelven voed ik dat zieleleven — om uw verheven woord eens te gebruiken — van tijd tot tijd, en — ik verzeker u — des zondags getrouw in de kerk. Voor anderen tracht ik het te doen door mede te werken aan goede en weldadige inrigtingen. Ik weet zelf niet van hoevele maatschappijen en genootschappen ik lid ben. Maar alles nu komt hierop neder: hoe productiever mijn aardsche leven, hoe productiever ik voor het zieleleven kan worden."

— „Ja, alles komt bij u neder op geld en tijdelijk voordeel, alsof de hoogere ontwikkeling van uzelven, het leven voor anderen daarvan afhangt. Het middel wordt op die wijze doel Gij verzuimt niet geheel uwe hoogere ontwikkeling, maar beschouwt gij dat niet te veel als een dessertje na den maaltijd? Gij geeft aan maatschappij en genootschappen, maar werkt gij met deze mede tot bereiking van haar doel?"

— „Nu geloof ik, dat gij u verbeeldt voor uwen schrijflessenaar op uw studeerkamer te zitten. Dáár denkt men zoo ligt de reëele wereld weg, om zich in de ideale te verlustigen. Dáár vindt men gemakkelijk voor wie in het bedrijvig leven te huis behoort eenige uren, die hij kan afsnipperen om zich in hoogere kennis en wetenschap te oefenen en tot een bijna volmaakt mensch zich te ontwikkelen. Dáár maakt men alles van hem: een armenpatroon, een gevangenis en krankenbezoeker, een zendeling voor de *innere* en *äussere Mission* en wat niet al?"

— „Nu spot gij V***, en noodzaakt mij om u een harde waarheid te zeggen: gij begrijpt, naar mijn inzien, het doel van uw leven niet. Want wat leeft gij nu eigenlijk naar den inwendigen mensch? Wat leeft gij in een' hoogeren zin voor uzelven, voor de uwen, voor de maatschappij? Gij streeft er naar en slaagt er gelukkig genoeg in, om de middelen van uw tijdelijk bestaan productief te maken, maar goud is geen brood voor den geest, goud stilt den honger der ziel niet. Noem ik u geen grove materialist, ik acht toch het doel van uw leven vrij materieel."

G*** stond op zijn vriend groetende, die hem uitgeleide deed met deze woorden: „Nu, vriendje, als ge eens wat minder idealistisch gestemd zijt, en met uw nuchter verstand begrijpt, dat men, nog steeds onderworpen aan zoovele ligchamelijke behoeften, door geene zuiver geestelijke middelen het leven kan in stand houden, kom dan eens een fijne flesch bij mij drinken, waar ik, om het met u op een accoordje te gooijen, als etiquette op zal plakken: productief voor den geest."

Met den uitroep: „Onverbeterlijke!" verliet G*** zijn vriend, terwijl hij bij zichzelven sprak: „'t is toch maar al te waar: velen gelooven het doel van hun leven bereikt te hebben, als zij het voor hunne beurs productief maken."

(*Wordt vervolgd.*)

VENDUTIE VAN JATTIEHOUT

TE GRISSEE.

Op *Dingsdag den 14den Junij* aanstaande zullen te Grissee worden verkocht eene aanzienlijke hoeveelheid JATTIE HOUTWERKEN, geschikt voor huis- en scheepsbouw, op de stapelplaats van den Heer P. C. VAN KOIJEN aldaar. (625)

UITBESTEDING.

Op den 27sten Junij 1859.

Zal door den ondergeteekende des morgens ten 9 ure ten zijnen bureele eene openbare uitbesteding gehouden worden voor de levering van 2000 STUKS SLAGT-OSSEN, ten behoeven der troepen in de Wester-afdeeling van Borneo

De voorwaarden liggen van af heden, dagelijks van 's morgens 7 tot 12 ure, ten zijnen bureele ter inzage.

SOURABAYA, 30 *Mei* 1859.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire afdeeling op Java,

(679) H. VEMER.

VERKOOP VAN INSCHULD.

Op nader te bepalen tijd en plaats zal in het openbaar ter verkoop worden aangeboden:

EENE INSCHULD, ten lasten van CHRISTIAAN LOUIS ARNOLD JUNIOR, Procureur alhier, groot *f* 2000, rentende zes ten honderd, waarvan de regtstitel bestaat in een vonnis van den Raad van Justitie alhier, de dato 14 April 1858, kracht van gewijsde zaak hebbende, ingevolge Arrest van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie de dato 7 April 1859.

Tot toelichting van gegadigden strekke dat alle de roerende goederen van den schuldenaar vervreemd zijn aan den Heer C. VAN RAALTEN alhier, blijkens notarieele acte de dato 20 April daaraanvolgende N°. 72.

Inmiddels liggen de betrekkelijke stukken ter inzage aan het bureau van *den Oostpost.* (662)

Op een nader te bepalen dag, in den loop van deze maand zullen door de ondergeteekenden op publieke vendutie worden verkocht.

EEN PARTIJ. DJATIE-HOUTEN BALKEN, afkomstig van het Gouvernements-contract *Blitar*, behoorende aan den Heer W. B. LOUDON.

Het hout is te bezigtigen op de Stapelplaats nabij *Dinoijo.*

(686) B. J. VAN ECK & CO.

Met referte aan de advertentie voorkomende in *den Oostpost* van 19 dezer N°. 40, wordt bekend gemaakt dat de in veiling te brengen HUURREGTEN van het door den Heer KOESLER, bewoond wordend huis, zullen loopen van *primo Junij a. s.*, tot *medio Januarij* 1862. (678)

SOERABAYA, 30 *Mei* 1859.

VENDUTIE.

Op eenen nader te bepalen dag zal door de ondergeteekenden, in het locaal, gelegen tegen over hunne toko, op publieke vendutie verkocht worden, *in kleine kavelingen.*

EEN FACTUUR bestaande uit:

58 SPIEGELS met vergulde lijsten.
256 DIVERSE SCHILDERIJEN.
24 PAAR BLOEMVAZEN.
6 MAHONIJHOUTEN TOILETTEN.

Pas aangebragt per het Nederlandsche schip **POP SMIT.**

(671) MARTENS & CO.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

STOOMVAART-DIENST.

TUSSCHEN

SOERABAYA en BATAVIA.

Op den 12den en 22sten Junij a. s.

Adres bij

(670) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden het snelzeilend barkschip **CORNELIS GIPS**, gevoerd door kapitein M. VAN RIJN VAN ALKEMADE.

Om in het laatst der maand *Junij* te vertrekken.

Het schip heeft luchtige en zeer nette inrigtingen voor passagiers en voert eenen geëxamineerden scheepsdoctor.

Adres bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* en alhier en te BATAVIA en SAMARANG bij

(684) *De Agenten*,

B. KOPERSMIT & CO.

BILLIJKE PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden aan eene fatsoenlijke Vrouw of Dame, onder voorwaarde, gedurende de reis de verzorging van eene Dame en Kindje op zich te willen nemen.

Het vertrek van het schip is bepaald tegen *medio Julij* aanstaande. Adres bij

De Agenten,

(693) SCHIMMELPENNINCK & CO.

MR. KOOIMAN

Is verhuisd naar *Kapoetran.*

KANTOOR, hoek van de *Chinesche Kamp.* bij de *Roode Brug.* (685)

De ondergeteekende geeft bij deze het geëerde publiek te kennen dat van af 1e Mei **het logies** in zijn Hôtel op *f* 5 per dag is gesteld.

Nemende tevens deze gelegenheid te baat het HOTEL DE COMMERCE, zijnde zeer gunstig gelegen, aan te bevelen.

(550) F. SCHMID.

De Vennootschap, tot nu toe bestaan hebbende tusschen de firma L. G. VAN LAKERVELD & Co, en den Heer J. A. A. NICOLAI, onder de firma J. A. A. NICOLAI & Co te Soerabaya, heeft met onderling goedvinden van af heden opgehouden te bestaan. (681)

SOERABAYA, 1 *Junij* 1859.

Met referte tot onze advertentie in *den Oostpost* van 2 dezer N°. 44, is nog dienende dat de liquidatie der firma J. A. A. NICOLAI & Co, alleen aangaat de toko- en leverancie zaken.

(697) J. A. A. NICOLAI & CO in liq.

DEBITEUREN van de firma J. A. A. NICOLAI & Co in liq. worden beleefdelijk verzocht hun debet binnen twee maanden te voldoen.

SOURABAYA, 1 *Junij* 1859. (683)

TE HUUR.

EEN HUIS, aan het *Komedieplein.* Te bevragen bij

(692) C. E. BEURLIN.

TE KOOP.

100,000 STEENEN (Hardgraauwe Moppen) te bevragen bij

(694) SCHIMMELPENNINCK & CO.

WEDEROM ONTVANGEN

DÉGÊRES PAUILLAC, en

COGNAC van het gerenommeerde merk *Jules Robin & Co.*

(700) Bij GEBR. VAN DELDEN.

WEGENS UITVERKOOP.

TEGEN VERMINDERDE PRIJZEN, À CONTANT VERKRIJGBAAR:

PROVISIEN, enz.

(682) Bij J. A. A. NICOLAI & CO in liq.

SOERABAYA, 1 *Junij* 1859.

FROMAGE GRUIJERE

EN

SAUCISSONS DE WESTPHALIE,

(707) Bij **GEBR. VAN DELDEN.**

WISSELS OP AMSTERDAM.

(709) Bij B. J. VAN ECK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(647) MATHIEU EBBS RUYS & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(643) Bij ANEMAET & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(503) Bij HILL BROEKMAN & CO.

GROENE ZEEP, in vaatjes.

ONTVANGEN

(699) Bij GEBR. VAN DELDEN.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. DE JONG vertrekt naar Nederland. (695)

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Groote hoeveelheden dezer weergalooze Medicijnen worden thans in Oost-Indië en de Indische Archipel gebruikt. Men vindt dezelve bijzonderlijk geschikt voor de Oostersche klimaten, en Inboorlingen zoowel als Europeërs hebben uitgevonden dat de delfstoffelijk bereide medicijnen, welke vroeger zoo veel aftrek hadden, hoe krachtdadig ook werkende in sommige gevallen, echter te vaak veel schadelijker zijn in derzelver gevolgen dan de ziekte zelve. Holloway' Pillen en Zalf zijn bereid uit niets anders dan wat tot het plantenrijk behoort, en zoo eenvoudig en heilzaam zijn derzelver bestanddeelen dat zelfs het zwakste ligchaamsgestel nimmer door dezelve, ook geen oogenblik, benadeeld kan worden. In ongesteldheden der Lever en Maag zijn deze Pillen een Specifiek, en alle andere ziekten moeten voor het gebruik der Zalf wijken.

Verkrijgbaar à contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (663)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

TELEGRAM.

Het stoomschip, medebrengende de per Landmail uit Europa afgezondene brieven en nieuwsbladen, loopende tot den 24sten April ll. is in den namiddag van ll. Zaturdag te Batavia aangekomen.

De daarmede ontvangene tijdingen schetsen den oorlog als onvermijdelijk af.

De door Engeland gedane laatste voorstellen tot regeling der punten, die in een congres zouden worden behandeld, zoomede tot ontwapening der oorlogzuchtige partijen zijn door Oostenrijk verworpen.

Oostenrijk heeft daarop een ultimatum naar Sardinie gezonden tot ontwapening, hetwelk natuurlijk gelijk staat met eene oorlogsverklaring.

Door Engeland, Frankrijk, Pruissen en Rusland is hiertegen geprotesteerd.

Overal worden oorlogstoerustingen gemaakt.

Volgens de laatste per telegraaf ontvangen berigten heeft keizer Napoleon zich aan het hoofd van het Fransche leger van uit Marseille naar het oorlogstooneel begeven.

Tusschen Frankrijk en Rusland is een verbond gesloten.

De Engelsche en Fransche vloten bevinden zich in de Adriatische Zee.

Alle deze gebeurtenissen hebben aan de verschillende Europesche effecten-beurzen eene panische schrik doen ontstaan en eene belangrijke daling der fondsen ten gevolge gehad.

Uit Nederland wordt gemeld dat de gepensioneerde luitenant generaal Gunckel door het Provinciaal Geregtshof in Zuid Holland is schuldig verklaard aan vergiftiging en verwezen tot de doodstraf.

HANDELSBERIGTEN.

Koffij houdt zich op de laatste veilingsprijzen staande; goed ordinair Java 38 c.

In ruwe *suiker* is veel omgezet. Java No 16 werd met *f* 38 betaald. Bij het vertrek der mail was de kooplust zeer verminderd.

Thee en *Rijst* gerezen.

Java-Tabak in veiling: *gespikkeld* 120 à 150 c. *ordinair* 60 à 70 c.

Specerijen, Indigo en *Arak* verlaten.

Tin tot *f* 79½ afgedaan.

Rotting tot *f* 2 beneden vorige veiling sprijzen verkocht.

Huiden gevraagd, doch bij het vertrek der mail wederom gedaald.

De suikerveiling der Nederlandsche Handelmaatschappij was bepaald op 17 Mei; de cochenilleveiling op 7 Mei.

SOERABAYA, den 6den Junij 1859.

Bij het ter perse leggen dezes ontvangen wij de *Java Courant* van 1o. dezer No. 44, welke *officieel gedeelte* de volgende beschikkingen bevat.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de adsistent-resident van Toeban, residentie Rembang, J. H. de Senerpont Domis.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de adsistent-resident van Palembang, tevens magistraat en fiscaal, F. G. H. Schiltz.

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kontroleur der tweede klasse, J. W. E. de Sturler.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderwijzer bij de gouvernements lagere school te Grissee (Soerabaya) H. J. Scheffer.

BENOEMD:

Tot controleur der eerste klasse, toegevoegd aan den adsistent resident ter beschikking van den Gouverneur der Moluksche eilanden, de ambtenaar der 2de klasse ter beschikking van dien Gouverneur H. C. van Eijbergen.

Tot gezworen translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta, de élève-translateur aldaar C. F. Winter.

Tot derden kommies bij de directie der kultures, de klerk bij de hoofd-administratie der marine J. C. C. Struick.

Tot kommies, tevens griffier bij den landraad te Billiton, de ambtenaar op wachtgeld J. Nettekoven, laatst waarnemend kommies bij den algemeenen ontvanger te Samarang.

BIJ DE DIRECTIE DER MIDDELEN EN DOMEINEN.

Tot eerste kommies, de tweede kommies bij die directie R. A. van Slooten.

Tot tweeden kommies, de derde kommies bij die directie J. C. Broex.

Tot derden kommies, de klerk op het bureau van den adsistent resident van het Westerkwartier der Bataviasche Ommelanden A. N. Geerts.

BIJ DEN RAAD VAN JUSTITIE TE BATAVIA.

BENOEMD:

Tot eersten substituut-griffier, de tweede substituut-griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch Indie, mr. W. F. C. de Kerens.

BIJ HET PROTESTANTSCH WEES- EN ARMHUIS TE SAMARANG.

Tot eersten onderwijzer, tevens binnenregent, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banjoemaas, A. de Bruijn, Mz.

Tot binnenregentes, M. de Bruijn geboren Ontrop.

GESTELD:

Wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, de derde kommies ter algemeene secretarie E. Young.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit *Zr. Ms.* militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie J. L. l' Epagniol.

Wij vernemen van goederhand dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal deze residentie in de laatste dagen der loopende maand zal bezoeken.

Van Banjermassing ontvangene tijdingen deelen mede dat de rust aldaar hersteld is, alsmede dat de bevolking zoude hebben aangenomen om de schuldigen aan de gepleegde gruwelen aan het Gouvernement uit te leveren. Voorts zouden te Banjermassing zijn aangebragt drie kinderen der omgekomene slagtoffers, over vier lot men tot dus verre in het onzekere verkeerde.

In het *Pasoeroeansch Nieuws en Advertentieblad* van 1 dezer leest men het volgende:

Deze vóór een jaar met zooveel belangstelling verbeidde dag is eindelijk aangebroken!

Volgens de ordonnancie vervat in Staatsblad 1858 No. 65, zouden van af heden voor den algemeenen handel worden opengesteld, zoowel voor in- als uitvoer een aantal havens van Java en de Buiten-bezittingen.

Voor de hoofdplaats Pasoeroean was zulks reeds vóór lang gewenscht en voorgesteld; zij is natuurlijkerwijze in den bovengemelden maatregel begrepen. Wat heeft Pasoeroean nu eigenlijk verkregen?

Het is onze bedoeling niet om nopens het al of niet doelmatige van den maatregel in beschouwingen te treden; veel is deswege reeds geschreven. Evenmin zullen wij de juistheid van het in de vele door de dagbladen medegedeelde adressen vóór en tegen aangevoerde, hier beoordeelen. Van de vele argumenten slechts een staaltje: „wie zal zijne handelswaren brengen naar plaatsen waar hij geene koopers zal vinden, of pakhuizen om ze op te slaan?" Dit toch zal wel iets wezen wat men aan den handel gerust kan overlaten. Deze dunkt ons is toch nog wel zoo slim om zijne waren niet in de woestijn aan te voeren en heeft de kunstmatige leiding niet noodig van zoo velen die zich daartoe, ijdel genoeg, geroepen of bevoegd wanen.

Voor Pasoeroean is zulks althans zeker niet geldig. Eene provincie die ruim 500,000 pikols product 's jaars ter markt brengt, zal voorzeker wel een débouché voor verschillende handelswaren aanbieden.

Aan pakhuisruimte ontbreekt het ook niet. Sedert de aankondiging van den maatregel, hebben de bestaande handelshuizen te dezer plaats hunne localen uitgebreid. Verscheidene industrieelen, zelfs van elders, hebben pakhuizen opgebouwd of aangekocht. Een der voornaamste handelshuizen van Soerabaya opende alhier onmiddelijk een nieuw kantoor en meer anderen, zoo van daar als elders haasten zich om daartoe evenzeer maatregelen te nemen en agenten te bestemmen.

Een ander rigtte eene geregelde stoomvaartdienst in, van Soerabaya over Pasoeroean en Probolingo naar Bezoekie. Een tweede nieuw gebouwd stoomschip van die onderneming ligt gereed om in de vaart te worden gebragt.

Vele andere speculatien van verschillenden aard werden op touw gezet in het vooruitzigt op het enorme handelsvertier dat voor Pasoeroean te verwachten was.

Ook ons nederig Nieuwsblad meende eene hoogere vlugt te mogen nemen; aan de Drukkerij werd eene belangrijke en kostbare uitbreiding gegeven, en grootere kolommen voor de aanstaande handelsbeweging beschikbaar gesteld.

Daar verschijnt de ongelukkige ordonnancie (Staatsblad 1859, No. 18) bepalende dat de invoer zich niet uitstrekt tot lijnwaden en wollen goederen. De nieuwe handelsfirma sloot al dadelijk haar kantoor en trok zich naar Soerabaya terug.

Degenen wier handel over andere artikelen loopt, vleid den zich nog steeds met de wijziging dan wel intrekking king van de wet betreffende de toepassing der certificaten van oorsprong en mitsdien gelijkstelling der nieuw geopende havens met die der Hoofdplaatsen. Maar de groote dag is aangebroken, zonder dat iets is veranderd, betgeen trouwens moet worden verwacht daar ook het havenpersoneel geene verandering of uitbreiding onderging.

Heden dus verschijnt eene lading voortbrengselen van Hollandschen bodem, men zal ze niet kunnen invoeren dan tegen het dubbele der regten die in het nabijgelegen Soerabaya worden gevorderd. Slechts de vreemde vlag zal ten minste in dit opzigt bij den maatregel profiteren!

Heden dan verschijnt ons Pasoeroeansch Nieuwsblad in het voor haar bestemde nieuwe gewaad maar behoeft geene enkele bekendmaking op te nemen di een gevolg kon zijn van den gewigtigen maatregel.

Summa summarum wat hebben handelaren en speculanten verkregen? . . . . *Een koopje!*

Jammer dat het niet 1o April is.

NEDERLAND

Men schrijft ons uit Hellevoetsluis, dd. 4 April: In den vroegen morgen van Zaturdag den 2den April werd op sein voor een loods, gedaan door het Amerikaansche schip *Casilda*, kapt. Stafford, in het Engelsche kanaal, de jol des kotters No.7 van het loodswezen van Goedereede en Maas, naar bovenvermeld schip gezonden, bemand met den zeeloods E. Edelenbosch, den loodskweekeling P. Spuij en de matrozen W. Meuldijk en G. van der Sluijs. Deze sloep sloeg door de hooge zee om, waardoor de zeeloods en beide matrozen hun graf in de golven vonden.

Een ooggetuige schetst deze treffende gebeurtenis op de volgende wijze: Wij zagen de jol door eene hooge zee omslaan en de bemanning trachten zich met zwemmen te midden der woeste golven te redden; zelfs gelukte het den loods om zich van zijne overkleederen te ontdoen. Na eenige wanhopige pogingen klemden allen zich aan de sloep vast, doch herhaalde omwentelingen van deze scheurden de ongelukkigen telkens weder los, waardoor aldra de beide matrozen, elkander omarmende, in de diepte verzonken. De kotter deed inmiddels alles wat mogelijk was, om de met den dood worstelende te redden en slaagde er in om den loods en den kweekeling, die zich nog aan het ranke vaartuig vasthielden, eene lijn toe te werpen welke beide grepen. Door uitputting schijnt de loods Edelenbosch genoodzaakt te zijn geweest los te laten, terwijl de kweekeling hiermede en met behulp eener haak binnen den kotter werd gehaald. De geredde, die schijnbaar reeds was overleden, is door gepaste zorg, na één uur tijds tot het bewustzijn teruggebragt en naar Hellevoetsluis gevoerd, waar men hoopt hem in het leven te behouden.

De zeeloods E. Edelenbosch en de matroos W. Meuldijk laten elk eene zeer hulpbehoevende weduwe na, de eerste met twee jeugdige kinderen de laatste in hoog zwangeren toestand, met nog een kind. De matroos G. van der Sluis was de steun van zijne hoogbejaarde ouders.

ENGELAND

Een lid van het Parlement heeft onlangs eene statistiek van het huiselijk geluk in Londen en het graafschap Middlesex opgemaakt; waarbij hij tot de navolgende curieuse slotsom komt;

Vrouwen, die hunne mannen verlaten hebben.	1362.
Mannen, die hunne vrouwen zijn ontvlugt. .	2371.
Paren, die vrijwillig gescheiden leven. . .	4120.
Paren, die in oorlog leven onder hetzelfde dak.	191023.
Paren, die in den grond een afkeer van elkander hebben, maar voor het oog der wereld elkander met welwillendheid behandelen, . .	162320.
Paren, die blijkbaar onverschillig jegens elkander zijn.	510182.
Paren, die den naam hebben van gelukkig te zijn, maar daarvan in huis niet altijd even veel merken	1102.
Paren, die gelukkig zijn in vergelijking van anderen, die veel ongelukkiger zijn.	135.
Werkelijk gelukkige paren.	7.
Totaal.	872572.

Wanneer de berekening juist ware, hetgeen wij niet hopen noch gelooven, dan is het Engelsche volk voorzeker het minst met huiselijk geluk bedeeld en wordt het, bij den handelsgeest, welke de natie kenmerkt, verklaarbaar hoe het gebruik, dat een man zijne vrouw kon verkoopen, er zoo lang in zwang is geweest.

ITALIE.

In een schrijven uit Rome van het laatst van Maart komt het volgende voor: „Het berigt" dat er een congres van gelastigden der groote mogendheden tot regeling der zaken van Italie en inzonderheid van den Kerkelijken Staat zal gehouden worden, heeft hier diepen indruk gemaakt. Men verzekert dat het Pauselijke gouvernement besloten heeft elke inmenging van de vreemde mogenheden in de inwendige aangelegenheden des lands te wraken, en dat het, ten einde zijne zelfstandigheid staande te houden, zijn leger tracht voltallig te maken, zoo door het in dienst nemen van Zwitsers als door het aanwerven van vrijwilligers binnen 's lands; de gouverneurs der provincien hebben, naar verzekerd wordt, de kennisgeving van de hooge regering ontvangen dat zij haar leger met drie duizend ingezetenen wenscht te versterken. Het voorstel van den bevelhebber van het Fransche garnizoen, den generaal Goyon, om de gedwongen krijgsdienst en de loting in den Kerkelijken Staat in te voeren, vindt geenen ingang. Men wil niet een ieder in het Pauselijke leger opnemen, maar alleen lieden op wier trouw en welgezindheid de regering zich verlaten kan; zulke lieden zullen, naar men meent, door de pastoors, die de inborst der leden hunner gemeente door de biecht kennen, kunnen worworden aangewezen, en zij zullen vervolgens door de uitloving van een goed handgeld en van geestelijke voordeelen worden uitgelokt om in de krijgdienst te treden."

— Eene dépêche uit Napels van 2 dezer luidt ongunstig ten opzigte van den gezondheidstoestand des konings. Zijne krachten nemen zigtbaar af. Middelerwijl worden de krijgstoerustingen met kracht voortgezet. Vooral schijnt men Sicilie te wantrouwen, vermits daarheen op nieuw drie scheepsladingen kogels gezonden zijn en het garnizoen op de citadel van Syracusa versterking heeft bekomen. Het bevestigt zich overigens dat de koningin een hooggeplaatst personaadje, prins Carini, met eene vertrouwelijke zending naar het hof van Berlijn heeft gezonden.

DE OORLOGS- FINANTIEN.

(*Vervolg en slot.*)

Terwijl Oostenrijk tot heden hare verlangde 5 pCts. leening tegen den koers van 80 pCt. niet heeft kunnen sluiten, zag daarentegen de Sardinische regering de opengestelde helft der leening van 50 millioen lires (25 millioen guldens) in zeer weinige dagen in het rijk zelf volteekend. Velen zien daarin het bewijs van de onverwinnelijke geestdrift der Italianen voor deze geheel nationale zaak, en in zekere mate mag het volteekenen, ja, meer dan volteekenen van het gevraagde bedrag, (want men meldt dat c^a $^1/_3$ te veel is ingeschreven) aan de sympathie voor de zaak worden toegeschreven. Daarbij vergete men echter niet, dat deze leening evenzeer voor kapitalisten iets aanlokkelijks had. Een vijfpercents rente tegen den koers van 70 stelt een kapitaalrente van ongeveer $6^1/_2$ pCt. daar, en het zou daarom wel wat voorbarig zijn al de inschrijvers dier leening voor onvoorwaardelijke volgers der oorlogzuchtige staatkunde van het Sardinische kabinet te willen houden. Niettemin is het bekend dat de zucht naar de Italiaansche nationaliteit zeer groot is, en voorwaar niet ten onregte: te midden van Italie's verbrokkeling en diepgezonken staatkundigen toestand, is Sardinie letterlijk de eenige Italiaansche staat die de vaan van gematigde vrijheid heeft weten te planten; de eenige die de woeste pogingen van revolutionaire Mazzinisten tot heden heeft weten te onderdrukken, zonder tot het uiterste van despotisme, gelijk Napels, of het steunen op vreemde hulp, gelijk de Romeinsche staat en overig Noord-Italie, te vervallen. Sardinie is de eenige Italiaansche staat die constitutioneelen vooruitgang heeft verlangd, begrepen en tot stand gebragt. — ja, mag men haast zeggen, de Sardiniërs zijn de eenige Italianen die getoond hebben „een volk" te zijn. Wel mag dat rijk dan trotsch zijn op de plaats die het zich thans door eigen kracht ziet aangewezen, en verlangen om, zoo er een Italiaansche bevrijdingsoorlog uitbreekt, daarbij in den voorrang te staan.

Intusschen is het juist daarom te meer van gewigt om na te gaan hoe het hier met de spierkracht van den oorlog gesteld is. De heer Morn wijdt daaraan een tweede artikel, (*Bremer Handelsblatt* 19 Maart.)

„Te gelijk met de staatkundige hervormingen van 1848, heeft ook," zoo zegt hij, "het finantiewezen van Piemont eene grondige verandering ondergaan. Vóór 1848 kon men zich met een budget van 90 à 95 millioen, in den regel nog over een klein batig saldo verheugen, doch sedert dien tijd heeft zulks slechts hoogst zeldzaam plaats gehad, niettegenstaande de inkomsten voortdurend toenamen. De openbare werken, het aanleggen van spoorwegen, en wel in de eerste plaats de veldtogten van 1848 1849 en 1855 hebben in eenige weinige jaren een kapitaal verslonden dat vóór het jaar 1848 voldoende zou geweest zijn om de gezamenlijke uitgaven van 5 à 6 jaren te dekken. Volgens de door het parlement goedgekeurde staatsrekening bedroegen de gewone en buitengewone inkomsten van 1848—1854 een kapitaal van 1.165 millioen lires en de uitgaven 1.236 millioen, dus gemiddeld eene jaarlijksche uitgave van $175^1/_4$ millioen (of c^a 88 millioen guldens), tegen eene ontvangst van $166^1/_2$ millioen (of 83 millioen guldens), en voor de zeven jaren te zamen, 70 millioen boven de inkomsten uitgegeven. In de twee daarop gevolgde jaren moesten natuurlijk de openbare lasten tengevolge van het aandeel dat Piemont in den Oostenrijkschen oorlog genomen heeft, steeds klimmende blijven. Volgens de goedgekeurde rekening van het budget van 1856 die de minister van financien in 1859 het parlement voorlegde, bedroegen de buitengewone uitgaven voor den Krimeeschen oorlog, (nl. met inbegrip van de kosten der marine), voor 1855 en 1856 te zamen 49 millioen lires, makende, met ruim 8 millioen lires achterstanden op de dienst van 1857 overgedragen, te samen 53 millioen.

Deze 53 millioen bij de gewone uitgaven van oorlog en marine voegende, verkrijgt men voor 1855 en 1856 eene uitgave van 120 millioen voor een oorlog waarin Sardinie slechts eene zeer ondergeschikte rol speelde, en

waarvan de lasten in geen de minste vergelijking kunnen komen met hetgeen een oorlog kosten zou die op Italiaansch grondgebied zou moeten gevoerd worden, en waarin door Piemont de eerste rol zou moeten gespeeld worden. En toch hebben reeds de lasten van den Oosterschen oorlog, ondanks de finantieele hulp die Sardinie van wege zijne westersche bondgenooten ten deel viel, de krachten der natie ver overtroffen, daar het budget van 1856 sluit met een deficit van 43^{8} millioen. Gedurende de twee daaropvolgende jaren, hoewel een tijdperk van vrede, heeft er geene noemenswaardige vermindering plaats gehad in de uitgaven, daar die voor 1857 door de regering geraamd waren op 143^{1} millioen en voor 1858 op 148^{1} doch voor het laatstgenoemde jaar door het parlement tot op 159^{6} millioen verhoogd werden. Alles doet vermoeden dat de eindcijfers van het onderwerpelijk budget nog veel hooger bedrag zullen aantoonen. Eerst voor het jaar 1859 meende de regering (in de stukken omtrent het budget van 22 Februarij 1858) eene vermindering te kunnen voorstellen, doch die vermindering bedraagt slechts ruim 2 millioen, en verhindert niet dat het geraamd cijfer van het budget sluit met een deficit van 12^{3} millioen, hebbende de voorgestelde uitgaven de cijfers der vorige tien jaren met meer dan 50 pCt. overschreden. Deze sterke toename en de stabiliteit welke het deficit in het budget van Sardinie begint te verkrijgen, zijn ligt te verklaren wanneer men weet dat de openbare schuld, die voor 20 jaren (1838) slechts eene jaarlijksche uitgave van 7^{3} millioen vorderde, thans meer dan 5 maal zoo veel (40 millioen in het budget van 1856) vereischt; waarbij nog komen 10 millioen lijfrenten en 1 millioen interesten van schatkistbiljetten, dus te zamen 52 millioen, en indien men nu de 35 millioen voor het Departement van oorlog en 8^{5} millioen voor dat van Marine hierbij voegt, dan bereiken deze drie posten alléén eene jaarlijksche uitgave van 95 millioen, met andere woorden het bedrag van het *geheele budget voor* 1848.

Om de waarheid niet te kort te doen, moeten wij echter aanmerken, dat de zoo snel toegenomen uitgaven voor een gedeelte aan nuttige openbare werken zijn besteed geworden. De Sardinische regering heeft het initiatief genomen voor het aanleggen van spoorwegen, terwijl zij de lijn Turin Genua (268 kilometers) op staatskosten heeft aangelegd, waarvan het laatste gedeelte in de maand December 1858 voor de dienst is opengesteld, en die 155 millioen lires gekost heeft. De heer HORN laat de vraag in het midden in hoeverre het als wenschelijk en nuttig te beschouwen zij, de gelden van belastingschuldigen aan te wenden tot ondernemingen die welligt beter aan de industrie van particulieren konden worden overgelaten; en merkt slechts aan, vooreerst dat de staatsspoorwegen (368 kilom.) reeds door de voortdurend toenemende particuliere spoorwegen (572 kilom.) ver overtroffen worden; en, ten tweede dat, in hetzelfde budjet (1859) dat voor Staatsschuld, Oorlog en Marine eene som van 95 millioen vereischte, de uitgave voor openbare werken slechts eene som van 17 millioen vorderde. Tot die openbare werken behooren nogtans ook de vestingwerken van Alexandrie en van de oorlogshaven van Spezzia: — uitgaven dus, die eigenlijk als tot het budjet van oorlog behoorende zouden moeten beschouwd worden, en derhalve de drie zoo even aangehaalde posten tot ver over de 100 millioen zouden opvoeren.

Betrekkelijk de snelle toename der uitgaven, als ook betrekkelijk het buitensporig aandeel hetwelk door de improductieve eischen van de schuld-rente en van Oorlog verslonden wordt, doet dus Piemont voor Oostenrijk niet onder, en wat snelle toename der openbare schuld zelve betreft, wordt Oostenrijk nog door Sardinie overtroffen. Zooals werd aangetoond, is de Oostenrijksche schuld, in een tijdperk van tien jaren, van 1848—1858, meer dan verdubbeld: de Sardinische schuld daarentegen is gedurende datzelfde tijdsbestek tot meer dan het *vijfvoudige* gestegen; zij schijnt namelijk vóór 1848 niet over de 100 millioen lires bedragen te hebben, maar reeds in datzelfde jaar werd er eene zoogenaamde vrijwillige leening van 10 millioen lires, en in Augustus 1849 eene dergelijke leening van 50 millioen lires aangegaan; in het eind van 1849 werd er met ROTHSCHILD eene 5 pCts. leening gesloten van 80 millioen lires; in de jaren 1849 — 50 werden er binnenslands ongeveer 50 millioen opgenomen: in 1851 werden voor 32 millioen opgenomen en in Londen eene 5 pCts. leening gesloten van $3^{1}/_{2}$ millioen Pond St. voor het aanleggen van spoorwegen. Twee jaren later (wet van 13 Februarij 1853) erlangde de regering tot hetzelfde doel, eene 3 pCts. leening van 67 millioen lires, in 1855 en 56 sloot zij twee leeningen voor het budget van oorlog, een van 2 millioen Pond St. en een van 30 millioen lires, en in Mei 1851 bekrachtigde het parlement eene leening van 40 millioen lires voor openbare en voor verdedigingswerken.

In 't geheel, en na aftrek der weinig beduidende amortisatien, was op 1 Januarij 1854 de schuld gestegen tot een bedrag van 571 millioen met een jaarlijkschen rentelast van 30 millioen; den 1 Januarij 1858 hadden deze onderwerpen respectivelijk het cijfer bereikt van 677 en 33^{9} millioen; terwijl Sardinie, na de leening van 1858 en na de nieuwe leening, een schuldenlast te dragen heeft van 800 millioen die door interest en schulddelging, eene jaarlijksche uitgave van 43—45 millioen vereischt. Over de bevolking verdeeld (vijf mill. zielen), bedraagt de Sardinische schuld 160 lires (ƒ 80 n. ct.) en de jaarlijksche interesten 9 lires (ƒ 4,50 n. ct.) per hoofd; eene verhouding zelfs nog ongunstiger dan die van Oostenrijk. Die schuldenlast zou, naar men beweert, echter het opbrengend vermogen der Sardinische bevolking nog niet overtreffen: het zij zoo, maar het valt niet te betwijfelen of Piémont zal, wanneer die last snel en bovenmate verzwaard wordt door den oorlog, die dan tevens — want dit is onvermijdelijk — de natuurlijke hulpbronnen van het land stremt, noodwendig, tengevolge van dien oorlog tot soortgelijke noodlottige finantieele verwikkelingen moeten vervallen als zulks, wat Oostenrijk betreft, in dat geval onvermijdelijk schijnt.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Flag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Junij 1	Nederl Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasccroean.
„ 2	Z. M.	Stoomschip Gedeh.	Luit. ter-zee 1 kl. K. Kroes.	Makasser.
„ —	Nederlandsche	Onderkerk a/d. Amstel.	D. H Kramer.	„
„ —	Nederl. Ind.	Harriet.	Boerok	Timor (Koepang.)
„ 4	„ „	Stoomschip Banda.	W. Vogel.	Batavia.
„ —	„ „	„ Samarang Packet.	J. F. Scheel.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Flag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Junij 2	Nederl. Ind.	Stoomschip Menado.	A. A. Couteron.	Batavia via Samarang.
„ —	Zweedsche	Hedda Fredrika.	O. L. Larsson.	China v. Samarang en Singapore.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	Fraser Eaton & Co.
„	Johannes Hendrikus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald	„ „ „ „
„	Landbouw.	Kleijnenberg.	id.	„ „ „ „
„	Hoop van Capelle.	Bok.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Minister Pahud.	Kievit.	id.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Meklenburgsche	Dr. Juris Jantzen.	Hoff	id.	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Fop Smit.	Hoefman.	Lossend.	„ „ „ „ „
id.	Osiris.	Kramer.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Prins van Oranje.	Hensing.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id	„ „ „
id.	Columbine.	Malbrane.	Nederland.	„ „ „
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Willem III.	van der Burg.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Cheribon.	Koers.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Commissaris des Konings van der Heim.	Van Zanten.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Jeannette Agatha.	Cleijndert.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Cornelia Geertruida.	Hoeksma.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Prins Maurits.	J. J. Bart.	id.	B. Kopersmit & Co.
id.	Aegidia en Paulina.	J. K. Veldman.	id.	„ „ „ „
id.	Cornelis Gips	van Rijn van Alkemade.	id.	„ „ „ „
id.	Elisabeth Antoinette.	H. A. Besier.	id.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	id.	Hill Broekman & Co
Zweedsche	Victor.	Prehn.	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Gebrs. Houtman.	C. J. Bax.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Samuel Hendricus.	A. G. Bonsen.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Maria Veronica.	T. Mulder.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Engelsche	Rosina.	Mc. Lachlan.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
id.	Senator.	Mengus.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Tagal.	Göbel	id.	K. Ten Brinck & Co.
id.	Ternate.	T. Kars.	Nederland.	„ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. schip *Onderkerk a/d Amstel*, officieren, ambtenaren, en Z. M. troepen. — Met de Ned. Ind. schoener *Harriet*, de heer F. C. Drijsdale, en 5 chinezen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Cores de Vries en echtgenoote, Jonkh Slingerlandt en echtgenoote, van Bulow, van Leendren, J. W. Courier dit Dubikart, 13 Inlandsche schepelingen en bannelingen. — Met het Nederl. Ind. stoomschip *Samarang Packet*, de heer Hekmeijer, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Menado*, de heeren B. J. Schipper en B. H. Merghart, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Etna, Onrust, Amsterdam, Admiraal van Kinsbergen, Samarang en Gedeh; de schepen Arij Scheffer, de Stad Schiedam, Prins Maurits, Osiris, Elisabeth Antoinette, Ternate, Minister Pahud, Zeelandia, Alfulck en Onderkerk a/d. Amstel; het stoomschip Makasser; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Kim Tianhoat, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Nawan Eljoesoor, Banka, Marion Macentijre, Zeenimph, Johannes Hendrikus Ferdinand, Rosina, Samuel Hendrikus, Maria Veronica, Victor, Tagal, de Hoop van Capelle, Landbouw, Willem III, Aegedia en Paulina, Cheribon, Senator, Commissaris des Konings van der Heim, Colombine, Dr. Js. Jantzen, Fop Smit, Pictura, Ellen, de Drie Vrienden, Fathol Madjiet, Jadul Karim, Jeannette en Agatha, So-Ootban, Cornelis Gips en Alnoer; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair en Soedul Barie; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Johanna Catharina, Komeij, Mastora en So-Ootdin; de kotter Krabbe.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

23 Mei. De Nederl. Ind. bark *Skanderia*, gezagv. D. T. Varkevisser, van Soerabaya den 16den Mei.

24 Mei. De Nederl. Ind. bark *Zein*, gezagv. Sech Mohamat Balahbal, van Soerabaya den 16den Mei.

25 Mei. De Nederl. Ind. bark *Joedoel Barie*, gezagv. Said Saleh bin Abdulla Asegaf, van Soerabaya den 19den Mei.

VERTROKKEN.

24 Mei. De Nederl. Ind. kotter *Noorsasie*, gezagv. Pa Saleha, naar Samarang.

26 Mei. Het Nederl. Ind. schip *Eersteling*, gezagv. A. P. Armstrong, naar Tjilatjap.

27 Mei. De Nederl. Ind kotter *Mabroek*, gezagv. Sech Achmat bin Said Banie, naar Balie.

28 Mei. De Nederl. bark *Welvaart*, gezagv. J. N. Mooi, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Maria, Mifrejool Moeloek en Fathool Haer; de brikken Machmoedie en Hawil Haer; de kotter Sie Berkat; de schepen Wilhelmina Cox en Ammana Tulbarie; de barken Kasbal Haer, Skanderia, Zein en Joedoel Barie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya, van den 2den tot en met den 4den Junij 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het Nederl. schip *Jeannette en Agatha*, gezagv. A. Cleijndert, agenten J. F. van Leeuwen en Co.

7 kisten en balen manufacturen, 87 collis koopmanschappen, Hill Broekman en Co; 25 kelders genever, 1 kist koopmanschappen, B. J. van Eck en Co; 1 kist medicijn, Rosemeier; 100 kisten cognac, 75 kisten wijn, J. F. van Leeuwen en Co; 25 kisten muscaat wijn, Bechade; 40 kisten sla-olie, 25 kisten cognac, Gebr. van Delden; 26 kisten manufacturen, 46 collis koopmanschappen, Adam en Co; 32 kisten manufacturen, P. Kervel en Co; 83 kisten wijn, 988 staven ijzer, Adam en Co; 2 kisten manufacturen, 26 krandjangs aardewerk, 5 kisten naaigaren, Fraser Eaton en Co; 50 kisten rijnwijn, Dumoulin; 1618 stuks zink-spiauter, 20 kisten sakkij, 1 kist kramerijen, Thomas; 156 kisten en balen manufacturen, 6 ijzeren geldkisten, McMillan Marten en Co; 20 kisten sakkij, 5 kisten soija, A. Johan; 40 kisten sakkij, 20 kisten soija, 1 kist lijnen, Order.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Alnoer*, gezagv. Saïd Hassan Alhabsie, agent Gezagvoerder.

51 kisten roode wijn, 46 kisten en vaten madera, 33 collis suikerwerk, provisien, glaswerk en koopmanschappen, Mathieu Ebbs Ruijs en Co; 36 collis meubelen, F. Bogaerdt; 60 kisten sakkij, 26 collis meubelen, provisien en koopmanschappen, McLennan en Co; 5 collis koopmanschappen, McMillan Marten en Co; 17 kisten manufacturen, Fraser Eaton en Co; 50 kelders genever, 3 collis koopmanschappen, Adam en Co; 20 balen en kisten manufacturen, 20 kisten rozewater, 85 picols spelter, 200 kalbas ghie, Thomas; 12 kisten bladkoper, 3 vaten spijkers, B. Kopersmit en Co; 63 kisten siroopen, Welter; 1 kist diverse, van Ligten; 150 picols soga-basten, 4 kisten manufacturen, 116 collis koopmanschappen, Gezagvoerder.

Van Timor Koepang per de Nederl. Ind. schoener *Harriet*, gezagv. Boesoek, agent Gezagvoerder.

$245^{48}/_{100}$ picols was, $101^{10}/_{100}$ picols sandelhout, 11 picols buffelhoorn, 30 collis triepang, 13 picols djagoong, Nash.

UITVOER.

Naar Balie per de Nederl. Ind. kotter *Kastor*, gezagv. Ketjil.

6 balen shirting, McMillan Marten en Co.

Naar China via Samarang en Singapore per het Zweedsche schip *Hidda Fredrika*, gezagv. Larsson.

1 baal everlast, Hill Broekman en Co; 2700 picols olie-koeken, 2400 picols rijst, 100 picols olie-koeken, 1600 picols rijst, 40 picols aardappelen en kleinigheden, Lim Po Hai.

Naar Balie per de Nederl. Ind. schoener *Hing Thay*, gezagv. Intje Amat.

100 krandjangs gambier, 4 kisten amfioen, Tan Bindjang.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 17.— op levering. Niets ter markt.
KOFFIJ nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang. ƒ 115 à ƒ 130.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 150 à ƒ 160.—
KOEHUIDEN.
ARAK per legger ƒ 45 à ƒ 50.—
OLIE (KLAPPER) ƒ 24.—
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN.
ROTTING ƒ 8 à ƒ 10 —
WISSELKOERS pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Maandag den 6den Junij 1859.
's avonds half zeven ure.
ZENDINGS-BIDSTOND.
Nederduitsch en Maleisch.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA